

הדת הבהאית

רקע

הדת הבהאית הינה דת מונותאיסטית, המבוססת בקיומו של אל יחיד. הדת נוסדה במאה התשע-עשרה באיראן ומאמיניה רואים בה ממשיכת דרכן של הדתות הגדולות. תוך זמן קצר יחסית, התפשטה הדת הבהאית בכל רחבי תבל, וכיום נמנים עליה למעלה מחמישה מיליון מאמינים החיים בלמעלה ממאתיים מדינות ואזורים ומשקפים את מגוון האוכלוסיות שבהן.

הגנים הבהאים בחיפה ובעכו, והמבנים המצויים בהם, מייצגים הן את הזיכרון ההיסטורי והן את הלב הפועם של הקהילה הבהאית העולמית. מכאן נובע ערכם "האוניברסלי היוצא מן הכלל" שהוכר ב-2008 על ידי אונסקו (ארגון החינוך, המדע והתרבות של האו"ם) בהחלטה לכלול אתרים אלו ברשימת אתרי המורשת העולמית הראויה לשימור עבור הדורות הבאים.

להלן סקירה קצרה של הדמויות המרכזיות של דת חדשה זו, עקרונותיה והקשר שלה עם ארץ ישראל.

הבאב – הנביא המבשר

הבאב ("השער") נולד בשם סעיד עלי-מוחמד בשיראז (איראן) בשנת 1819. בגיל 24, בתקופה של ציפיות משיחיות עזות באיראן, הכריז הבאב על עצמו כעל נביא. הוא נשא מסר חברתי פורץ דרך בתקופתו ובסביבתו – למשל הוא הכיר בשוויון הנשים ותמך במדע ובחינוך. בהסתמך על נבואות מן הכתבים הקדושים, טען הבאב שהוא המבשר שתפקידו להכין את הקרקע לבואו של נביא נוסף, אשר יביא לעולם את עידן השלום והצדק, שהובטח על ידי כל הדתות.

קריאתו של הבאב משכה אלפי תלמידים אך קוממה עליו את המולות (ראשי הדת השיעים), שהיו נחושים בדעתם לדכא את התנועה אותה ייסד הבאב. הבאב נאסר במבצר מבודד, שם שהה שלוש שנים עד להוצאתו להורג בכיכר העיר טבריז ב-9 ביולי 1850. גופתו של הבאב נלקחה בחשאי על ידי מאמיניו, ובמשך 60 שנה הוברחו השרידים ממקום למקום עד שנקברו בשנת 1909 במבנה הניצב במרכז הר הכרמל, הלוא הוא "מקדש הבאב" (מקדש "כיפת הזהב" בחיפה), שהוא אחד משני המקומות הקדושים ביותר לבהאים.

בהאג'י, מקום מגוריו האחרון של בהא-אללה, מייסד הדת הבהאית, מצפון לעיר עכו

מירזא חוסיין עלי (1817-1892), שהוכר בכינויו בהא-אללה (זוהר האל) נולד למשפחת אצולה ממחוז נור שבאיראן. כאשר הכריז הבאב על שליחותו, הפך בהא-אללה לאחד ממאמיניו, ומאוחר יותר לדמות מובילה בתנועה. כמו רבים אחרים, בחירה זו הפכה אותו למטרה למאסרים ועינויים.

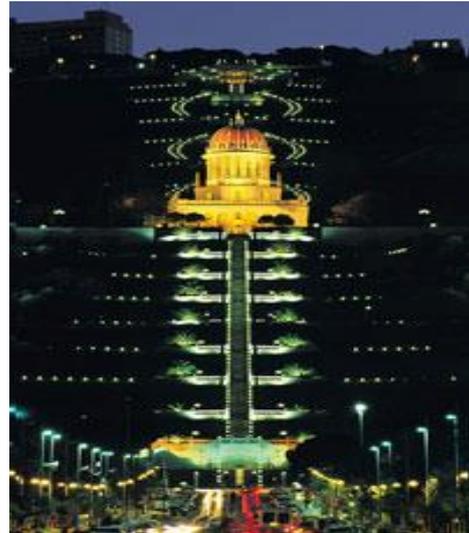
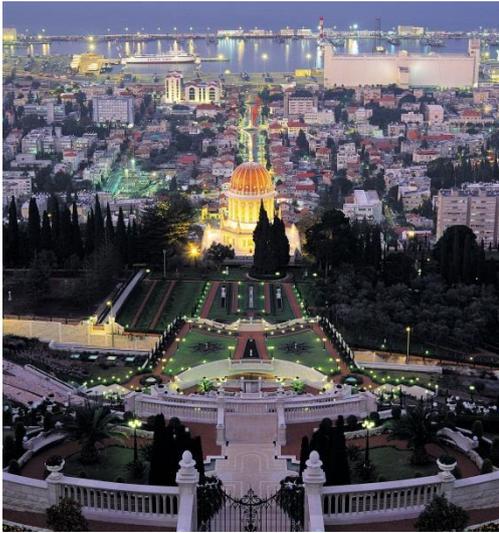
בזכות מעמדו ניצל בהא-אללה ממוות. בשנת 1853 הוא ומשפחתו גורשו לצמיתות ממולדתם. התחנה הראשונה של גלותו הייתה בבגדאד, שם שהה עשר שנים, שתיים מתוכן בשוטטות לבדו בהרי כורדיסטן. לפני שנענה לדרישתו של הסולטאן הטורקי להגיע לאיסטנבול, הכריז בהא-אללה על שליחותו הקדושה בפני מאמיניו של הבאב, ורובם קיבלו את הכרזתו והפכו לבהאים.

בשנת 1868 לאחר רדיפות רבות הוגלה בהא-אללה לעכו, שהיתה אז מושבת העונשין הקשה ביותר באימפריה העות'מאנית. עם הזמן השתנה בהדרגה יחס הרשויות והתושבים המזלזל לכבוד, והוא שוחרר מהמצודה והעביר את שנותיו האחרונות בנוחות יחסית באחוזה בהג'י, האתר הבהאי צפונית לעכו. בהא-אללה נפטר ב-29 במאי 1892 ונקבר בבהג'י, אשר מהווה את המקום הקדוש ביותר לדת הבהאית, אליו מכוונים הבהאים בכל רחבי העולם את תפילותיהם.

עקרונות האמונה

הדת הבהאית מבוססת על תורתם של הבאב ושל בהא-אללה, אותה קיבלו השניים, על פי האמונה הבהאית, בהתגלות ישירה מן האל. הדת מכירה בתקפותן של כל הדתות הגדולות האחרות, אך היא אינה כת או ענף של דת אחרת, אלא דת עצמאית. אופייה העצמאי משתקף בתפיסת עולם ובמבנה קהילתי ייחודיים, המבוססים על כתבי קודש, חוקי דת ולוח שנה משלה.

מספר עקרונות מרכזיים הם נטישת כל צורה של אפליה ודעה קדומה, שוויון בין המינים, ביטול פערים קיצוניים של עוני ועושר, חינוך חובה לכל, חובתו ואחריותו של כל אדם לחפש בעצמו אחר האמת, והרמוניה בין דת למדע.

מקדש הבאב על הר הכרמל, חיפה, ישראל, מוקף בגנים מעוצבים ובטרסות

המרכז הבהאי העולמי ממקומם בישראל מאז הוגלה בהא-אללה לעכו בתקופה העות'מאנית . לפני מותו בשנת 1892, בחר בהא-אללה במקום קבורתו של הבאב במדרון הכרמל בחיפה (היום מקדש "כיפת הזהב"), וציווה כי המוסדות המנהליים של הקהילה הבהאית שעתידם לקום ייבנו בקרבת המקדש.

הבהאים שחיים בישראל הינם מתנדבים המשרתים במהלך תקופה מוגבלת במרכז הבהאי העולמי, ולאחריה עוזבים את הארץ. בישראל שוהים בכל עת בממוצע כ-650 מתנדבים מ-75 מדינות שונות, כאשר כשליש מהם מתחלפים בכל שנה.

על פי הוראתו המפורשת של בהא-אללה, אסור לבהאים להפיץ את אמונתם בארץ ישראל ולא קיימת בישראל קהילה בהאית מלבד צוות המתנדבים הבינלאומית המשרתים במרכז הבהאי העולמי.

מידע נוסף בעברית ניתן למצוא באתר הגנים הבהאים עפ"י הכתובות שלהלן:

[/www.ganbahai.org.il/he](http://www.ganbahai.org.il/he)

לינקים חשובים

לביקור בגנים הבהאים בחיפה [/http://www.ganbahai.org.il/he/haifa](http://www.ganbahai.org.il/he/haifa)

לביקור בגנים הבהאים בעכו [/http://www.ganbahai.org.il/he/akko](http://www.ganbahai.org.il/he/akko)

להזמנת סיור <http://www.ganbahai.org.il/he/tours/organized-groups/arrange-tour>

ללוח שנה וחגים [http://www.ganbahai.org.il/he/learn-more/bahai-](http://www.ganbahai.org.il/he/learn-more/bahai-community/teachings#holydays)

[community/teachings#holydays](http://www.ganbahai.org.il/he/learn-more/bahai-community/teachings#holydays)

לשאלות נפוצות <http://www.ganbahai.org.il/he/learn-more/common-questions>